

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/13

KARAR NO : 1987/16

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olduğu saptanmayan suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

TCK. 296

Davacı : K.H.

Sanıklar : Zulmat Acar, Burhan Acar

O L A Y : 19.10.1984 tarihinde, sanıkların yasa dışı olarak yurdumuza giren

Iran uyruklu iki kişiyi, evlerinde iki gece barındırdıkları, ileri sürülerek TCK. 296/1. maddesi uyarınca tecziheleri istemiyle, Başkale C. Savcılığı'nın 19.10.1984 gün 220-94 sayılı iddianamesi ile, haklarında kamu davası açılmıştır.

Başkale Asliye Ceza Mahkemesi; 12.12.1985 gününde, esas 1984/110, karar 1985/93 sayı ile; hernekadar sanıklar hakkında TCK.nun 296. maddesi ile kamu davası açılmış ise de Van Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı'nın 25.11.1982 tarihli yazısında, hudud kanunsuz olarak geçenlere yardım edilmesinin yasaklandığı ve buna uymayanlar hakkında 1402 sayılı Kanun gereğince işlem yapılacağı belirtildiği ve sanıklara atılı eylemin 1402 sayılı Kanuna muhalefet etme niteliğinde olabileceği cihetle dosyanın Diyarbakır ve çevre illeri sıkıyönetim komutanlığına gönderilerek, davaya sıkıyönetim mahkemeleri de bakılıp bakılamıyacağı yolunda mütelaa alınmasına, karar vermiş ve dosyanın gönderdiği Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanınının 17.3.1986 gün, ad.müş. 1986/10 sayılı yazısı ile, davaya sıkıyönetim yargı merciilerinde bakılmasına lüzum görülmediği belirtilerek Başkale Asliye Ceza Mahkemesi'ne iade edilmiştir.

Başkale Asliye Ceza Mahkemesi; 15.10.1986 gününde, 1986/40-49 sayı ile; sanıkların eyleminin sübutu halinde 1402 sayılı Kanun'un 16. maddesine uyan suçu oluşturacağı gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi; 23.1.1987 gününde, 1987/35 esas sayı ile; herhangi bir yasada suç sayılan bir eylemin, o yasa yürürlükte kaldığı sürece, sıkıyönetim komutanlıklarının bildirimlerinde sözkonusu edilse dahi, o eylem hakkında 1402 sayılı Kanun'un 16. maddesine göre değil, tabii olduğu yasaya göre işlem yapılması gerektiği açık bulunduğundan, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği kanısına vararak 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca, görevli yargı yerinin tayini için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmasına karar vermiştir.

Dosya, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 26.1.1987

.... /

N. u.

gün, 1987/108 esas sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A. Mazhar Akman, Necati Karakış, Erğün Argon ve A. Vahap Özasan'ın katılmaları ile yapıldığı 23.2.1987 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler; okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Oktay Yüksel'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere sanıklar hakkında Başkale C. Savcılığı'nca, yasa dışı olarak yurda gelen İran uyruklu iki kişiyi evlerinde iki gece barındırdıkları iddiasıyla ve TCK.nun 296/1. maddesi uyarınca tecziyeleri istemiyle kamu davası açılmış ve Başkale Asliye Ceza Mahkemesi eylemin sübutu halinde sıkıyönetim komutanlığına verilen emrin dinlenmediği ve bu itibarla eylemin 1402 sayılı Kanun'un 16. maddesine mümas bulunduğu gerekçesiyle, görevsizlik kararı vermiş, Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askerî Mahkemesi de eylemin 1402 sayılı Kanun'un 16. maddesine uymadığı ve TCK.nun 296/1. maddesine uyduğu ve bu itibarla davada Adli Yargı yerinin görevli olduğu kanısına vararak 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin tayin ve tesbiti için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

Mahkemeler uygulanması istenilen yasa maddeleri ile değil, eylemle bağlı olduklarından işbu davada görevli yargı merciinin tesbit edilebilmesi için öncelikle eylemin sübutu halinde, hangi kanun maddesi şumulüne gireceğinin tesbiti gerekir.

Dosyada mevcut Van Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı'nın 25.11.1982 gün, 7130-1065-82/İSTH. yazısında, son günlerde hududu, gayri kanuni yollardan geçerek Türkiye'ye iltica maksadıyla yabancı uyruklu şahısların geldiği ve yakalandıkları anlaşıldığından bu kabil olaylara son verilmesi için Van İli Sıkıyönetim Komutanlığı bölgesinde alınacak tedbirler belirtilmiş ve gayri kanuni yollardan geçiş ve menfaat karşılığı geçenlere yardımcı olmak suç olup bu şahıslara 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 3. maddesi gereğince gerekli işlem yapılacağı Başkale Garnizon Komutanlığı'na bildirilmiştir.

TCK.nun 296. maddesinde cezayı müstelzim bir cürüm işleyen kimseye her türlü şekilde yardımcı olan kişilere verilecek ceza tayin edilmiştir. Yurt dışından bir şahsın pasaportsuz olarak yurda girmek istemesi esasen kanunlarımıza göre bir suç olduğundan, öncelikle böyle kişilere yardım eden kişilerin kanunda yazılı ceza ile tec-

ziyeleri gerekmektedir. Esasen Van Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı'nın yazısında da bu eylemin bir suç olduğu belirtilmiştir. Esasen kanuna göre suç sayılan eyleme 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 16. maddesinin uygulanabilmesi mümkün değildir. Çünkü adı geçen 16. maddede sıkıyönetim ilân edilmeyen yerlerde aslında kanunlara göre suç sayılmayan ve fakat sıkıyönetim ilân edildikten sonra alınması gerekli bazı tedbirle aykırı hareket eden kişilere verilecek ceza tayin edilmektedir. Başka bir deyişle, normal zamanlarda suç sayılmayan bazı eylemler, sıkıyönetim uygulamasında, suç sayılabilir, duruma getirilmektedir. Oysa ki olayımızda böyle bir durumun varlığından söz etmeye imkan yoktur.

Bu nedenlerle davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Başkale Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiği bu nedenle Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin başvurusunu kabulüne, Başkale Asliye Ceza Mahkemesi'nin 15.10.1986 günlü, 1986/40-49 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 23.2.1987 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

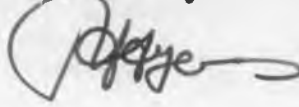
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Mebrure Gözdemir

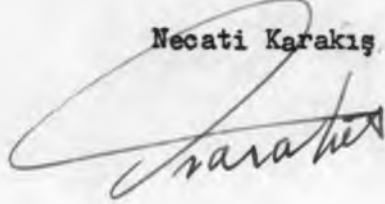
Üye

A. Nazhar Akman

Üye

Necati Karakiş

Üye

Ergun Argon

Üye

A. Vahap Özarslan

